

13.01.2017

Datums _____

Nr. 1-10/31

Finanšu ministrija

Smilšu iela 1, Rīga, LV-1919, tālr. 67095689, 67095578, fakss 67095503, e-pasts pasts@fm.gov.lv, www.fm.gov.lv

Rīgā

12.01.2017 Nr. 3-1-02/218

Uz 06.10.2016. Nr. 1-10/1187
11.04.2016. Nr. 1-10/592

Fiskālās disciplīnas padomei

Par Fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumu un Fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojumu (viedokli) par Latvijas Stabilitātes programmu 2016.-2019.gadam

Finanšu ministrija (turpmāk – FM) ir izskatījusi Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk - Padome) Fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumu un Fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojumu (viedokli) par Latvijas Stabilitātes programmu 2016.-2019.gadam.

Atzīmējam, ka saskaņā ar 2016.gada 8.februārī noslēgtās Vienošanās par sadarbību starp Finanšu ministriju un Fiskālās disciplīnas padomi (ar 2016.gada 29.jūlija papildinājumu Nr.1) 5.14. un 5.16 punktu no FM puses viedoklis tiek sniegts par tām rekomendācijām, kuras atbilstoši Padomes vērtējumam ir pretrunā Fiskālās disciplīnas likuma (turpmāk - FDL) noteiktajiem principiem un nosacījumiem. Jāatzīmē, ka uzraudzības ziņojumā nav nodalīta analīze un secinājumi, kas attiecas uz gadījumu, kurā būtu pārkāpti FDL principi un nosacījumi, no pārējiem gadījumiem, kur Padome izsaka rekomendācijas fiskālās politikas jomā.

Līdz ar to FM sniedz savu viedokli, balstoties uz tās izpratni par uzraudzības ziņojumā norādīto analīzi un atbilstoši tai FM saskata vienu jautājumu, kur uzraudzības ziņojumā, saskaņā ar Padomes viedokli, ir konstatēta neatbilstība: “*Padome nepiekrīt FM viedoklim, ka 2017. gada izdevumu griesti jānosaka atbilstoši pārmantojamības nosacījumam un uzskata, ka 2017. gadam jāpiemēro bilances nosacījums*”. Ziņojumā sniegtā informācija ļauj noprast, ka iemesls šādam viedoklim izriet no fakta, ka FM ir izmantojis deficīta atkāpi veselības reformām, kuru Padome neatbalsta. FM piekrīt, ka, ja veselības atkāpe netiktu izmantota, 2017.gadā būtu jāpiemēro bilances nosacījums un nevis pārmantojamības nosacījums, līdz ar to viedokļu atšķirība ir nevis jautājumā par fiskālo nosacījumu piemērošanu, bet jautājumā, vai veselības atkāpe ir atbilstoša FDL.

FM nepiekrīt Padomes viedoklim, ka atkāpes piemērošanas strukturālo reformu īstenošanai veselības reformai ir pretrunā FDL. Eiropas Savienības regulējumā atkāpe ir noteikta Padomes regulas Nr. 1175/2011 ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 “par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu” 9.panta pirmo daļu. Lai arī FDL pamattekstā nav atsevišķas tiesību normas ar analogu regulējumu un tā atzīstama par nepilnību, šāda iespēja izriet no FDL pārejas noteikumu 1.punkta.

Saskaņā ar FDL pārejas noteikumu 1. punktu, gadā t strukturālais deficīts ir jāplāno 0,5% no IKP līmenī, ja iepriekšējā gadā (gadā t-1) tika plānots strukturālais deficīts mazāks kā 1,0% no IKP. FDL stājās spēkā 2013.gada martā un tā normas pirmo reizi tika piemērotas ar 2014.-2016.

FMVest_11012017; Par Fiskālās disciplīnas uzraudzības ziņojumu un Fiskālās disciplīnas uzraudzības starpziņojumu (viedokli) par Latvijas Stabilitātes programmu 2016.-2019.gadam

gada Ietvara likumu. Līdz ar to pirmais gads, kurā jāskata plānotais strukturālais deficīts ir 2013. gads. Plānotais strukturālais deficīts tiek fiksēts Ietvara likumā. Lai arī FDL nav noteikts, vai pārejas noteikumos tiek izmantotas vēsturiski pirmās strukturālās deficīta vērtības, vai pēdējās vērtības, FM piemēro FDL izmantojot jaunākos datus par plānotajām strukturālā deficīta vērtībām. Saskaņā ar tām 2013.gadā strukturālais deficīts tika plānots 1,3% no IKP apmērā (VTBIL 2013.-2015.); 2014.gadā: 1,0% (VTBIL 2014.-2016.); 2015. gadā 1,0% (VTBIL 2015-2017); 2016.gadā 1,0% (VTBIL 2016-2018) un 2017.gadā 1,0% (VTBIL 2017.-2019.). Līdz ar to līdz šim visos gados spēkā ir FDL pārejas noteikumu 1. punkts, kas nosaka, ka "vispārējās valdības budžeta strukturālā bilance tiek plānota vismaz par 0,5 procentiem no iekšzemes kopprodukta faktiskajās cenās augstāka nekā iepriekšējā gadā plānotā vai faktiskā vispārējās valdības budžeta strukturālā bilance. Ja starptautiskajā līgumā, ko apstiprinājusi Saeima, tiek noteikts cits vispārējās valdības budžeta strukturālās bilances pieauguma temps, 0,5 procentu pieauguma vietā tiek piemērots starptautiskajā līgumā noteiktais pieauguma temps."

Ņemot vērā, ka Latvija ir ratificējusi un 2012.gada 13.jūnijā stājās spēkā Līgums par Stabilitāti, koordināciju un pārvaldību ekonomiskajā un monetārajā savienībā un tā 3.panta pirmās daļas b) punkts paredz, ka valstis, kuras nav sasniegušas savu vidēja termiņa mērķi, nodrošina konvergenci uz šo mērķi atbilstoši Eiropas Komisijas konverģences grafikam. Vēlamies informēt, ka Eiropas Komisija konverģences grafiku nosaka atbilstoši Stabilitātes un izaugsmes pakta nosacījumiem, tai skaitā ņemot vērā atkāpes nosacījumu strukturālajām reformām.

2017.gada konverģences grafikā Eiropas Komisija ir atbalstījusi un iekļāvusi atkāpes pensiju un veselības strukturālajām reformām.

Ņemot vērā minēto, veselības atkāpe ir atbilstoša FDL normām un attiecīgi 2017. gadā izdevumu griesti jānosaka atbilstoši pārmantojamības nosacījumam.

Finanšu ministre

D.Reizniece-Ozola

11.01.2017 09:15
Gints Trupovnieks
Gints.Trupovnieks@fm.gov.lv
67083809